

Asia: VN/23585/2023

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen toimivuudesta ja sen soveltamiseen liittyvistä kokemuksista

Lausunnonantajan lausunto

Mitkä ovat olleet yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen liittyvät merkittävimmät hyödyt ja haasteet?

Hyödyt:

Tietoisuus henkilötietojen suojaamisen merkityksestä on kasvanut niin EU-jäsenmaissa kuin kolmansissakin maissa.

Haasteet:

Tietojen siirtoa kolmansiin maihin tulkitaan liian tiukasti, eikä ole selvää, voiko siirtoihin kohdistaa riskiperustaista päätöksentekoa.

Kolmansien maiden lainsäädännön arviointia (TIA) tulisi tehdä keskitetysti, eikä jokaisen rekisterinpitäjän erikseen alusta alkaen. Näin ainakin periaatteellisella tasolla. Toki rekisteripitäjien tulisi tarkastella yhteisiä TIA-arviointeja omien siirtotarpeidensa lähtökohdista.

Yleisen tietosuoja-asetuksen lisäksi omat haasteensa ORK:lle tuo rikosasioiden tietosuojadirektiivin ja -lain soveltaminen. Esimerkiksi vanhojen tiedonvaihtoa koskevien kansainvälisten sopimusten (mm. keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskeva eurooppalainen yleissopimus) sisältöä tulisi tarkastella uudelleen huomioiden tietosuojasäätely. On jäänyt tulkinnanvaraiseksi, voidaanko ja tuleeko tiedonvaihtoa jatkaa edelleen rikosasioiden tietosuojalaki huomioon ottaen.

Onko tietosuojalaki koettu yleisesti toimivaksi? Minkälaisia haasteita sen soveltamisessa on ilmennyt?

ORK ei ole tunnistanut erityisiä haasteita tietosuojalain soveltamisessa.

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen mahdollistamaa sääntelyliikkumavaraa käytetty EU:ssa ja Suomessa tarkoituksenmukaisella tavalla? Jos ei, miten ja minkälaisia tilanteita varten tietosuoja-asetuksen sääntelyliikkumavaraa tulisi käyttää eri tavoin kuin on tehty?

Yleisen tietosuoja-asetuksen osalta liikkumavaraa on ORK:n näkökulmasta Suomessa käytetty riittävästi.

Millä toimialoilla yleistä tietosuoja-asetusta on pantu täytäntöön tehokkaasti ja onnistuneesti huomioiden asetukselle asetetut tavoitteet edistää rekisteröityjen oikeuksien ja vapauksien toteutumista sekä edistää tiedon vapaata liikkuvuutta EU-alueella?

-

Minkälaisia haasteita on ilmennyt yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön tai muun EU-lainsäädännön yhteensovittamisessa eri soveltamistilanteissa?

ORK ei ole tunnistanut erityisiä haasteita GDPR:n ja tietosuojalain yhteensovittamisessa

Onko eri jäsenvaltioiden tietosuojalainsäädäntöjen eroavaisuuksiin ja täytäntöönpanoon liittyen tunnistettu haasteita? Jos on, minkälaisia haasteita?

-

Ovatko Euroopan tietosuojaneuvoston antamat ohjeet auttaneet käytännön soveltamistilanteisiin liittyvien ratkaisujen tekemisessä? Mitä yleisen tietosuoja-asetuksen tulkintaa koskevia ohjeita vielä tarvittaisiin?

Pilvipalvelujen käyttöönottoon liittyvä ohje (EDPB, 2022 Coordinated Enforcement Action, Use of cloud-based services by the public sector, Adopted on 17 January 2023 https://edpb.europa.eu/system/files/2023-01/edpb_20230118_cef_cloud-basedservices_publicsector_en.pdf) auttoi pilvipalvelujen käyttöönotossa jonkin verran. Kuitenkin edelleen lisäohjeistusta kaivataan siitä, missä määrin, jos ollenkaan, riskiperusteinen päätöksenteko kolmansiin maihin kohdistuvassa tietojen siirrossa on mahdollinen.

Tietosuojarooleja koskeva ohjeistus on myös koettu tarpeelliseksi. Ehkä tätä voisi täydentää myös tapauksilla, jossa henkilötietoja käsittelevä taho ei ole rekisterinpitäjä eikä käsittelijä, vaan tietojen käyttäjä (jota roolia ei GDPR:ssä ole mainittu).

Onko edustamanne organisaatio ollut mukana laatimassa yleisen tietosuoja-asetuksen 40 artiklan mukaisia käytännesääntöjä tai harkinnut niiden laatimista? Mitkä ovat käytännesääntöjen laatimiseen liittyviä merkittävimpiä hyötyjä ja haasteita?

ORK ei ole ollut mukana art 40 mukaisten käytännesääntöjen laadinnassa.

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoon liittyvä seuraamusjärjestelmä Suomessa tehokas ja tarkoituksenmukainen? Mitä merkittävimpiä hyötyjä ja haasteita seuraamusjärjestelmään liittyy?

Seuraamuslajit ovat ORK:n näkökulmasta nykyisellään riittäviä, mutta seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano on liian hidasta ollakseen tehokasta.

Ovatko yleisen tietosuoja-asetuksen kansainväliset tiedonsiirtomekanismit toimivia vai tulisiko niitä kehittää edelleen ja miten niitä tulisi kehittää edelleen? Mitkä ovat olleet kansainvälisiin tiedonsiirtoihin liittyvät merkittävimmät hyödyt ja haasteet?

Vastaavuuspäätöksiä tulisi tehdä useampiin maihin, jotta tietojen siirto olisi helpompaa. Myös TIA-arviointeja tulisi laatia keskitetysti, ainakin pohjaksi rekisteripitäjien omille arvioinneille.

Suurin haaste kansainvälisissä tiedonsiirroissa on tiedonsiirron tiukka määritelmä, eli myös mahdollisuus tietojen siirtymiseksi katsotaan tiedonsiirroksi. Lisäksi on epäselvää, voiko näihin siirtoihin kohdistaa riskiperusteista päätöksentekoa vaiko ei.

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen ns. laajennettu alueellinen soveltamisala, joka kattaa myös EU:n markkinoilla toimivien kolmansien maiden toimijoiden suorittaman henkilötietojen käsittelyn, toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla? Olisiko yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoon liittyvää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa tarpeen kehittää ja miten?

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen I lukuun – Yleiset säännökset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen II lukuun – Periaatteet

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen III lukuun – Rekisteröidyn oikeudet

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IV lukuun – Rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen V lukuun – Henkilötietojen siirrot kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IV lukuun – Riippumattomat valvontaviranomaiset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen VII lukuun – Yhteistyö ja yhdenmukaisuus

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen VIII lukuun – Oikeussuojakeinot, vastuu ja seuraamukset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IX lukuun – Tietojenkäsittelyyn liittyviä erityistilanteita koskevat säännökset

-

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Lyytikäinen Virpi
Oikeusrekisterikeskus